

Genomförandet av EU:s nya upphovsrättsdirektiv

Europaparlamentets och rådets direktiv (2019/790/EU) om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130/92, 17.5.2019)

Artikel 17

Inledning

Vem gör vad?

Departementsrådet Anders Olin - övergripande ansvar
anders.olin@regeringskansliet.se, 08-405 24 01

Rättssakkunniga Teresia Danielsson – huvudansvarig artiklarna 3-7
teresia.danielsson@regeringskansliet.se, 08-405 55 89

Kanslirådet Fredrik Zanetti – huvudansvarig artiklarna 8-14
fredrik.zanetti@regeringskansliet.se, 08-405 19 01

Rättssakkunnige Patrik Sundberg – huvudansvarig artiklarna 15-17
patrik.sundberg@regeringskansliet.se, 08-405 85 04

Ämnesrådet Linda Kullberg – huvudansvarig artiklarna 18-23
linda.kullberg@regeringskansliet.se, 08-405 33 88

Dagordning

- **Inledning**
- **Presentation av promemorian**
- **Information om EU-kommissionens arbete**
- **Frågor**
- **Avslutning och kommande möte**

Inledning

Inbjudan att lämna synpunkter

Ni väljer själva om ni vill inkomma med synpunkter endast i vissa delar och Ni är naturligtvis även välkomna att besvara frågor som inte ställs eller belysa aspekter som inte finns med i denna promemoria.

Synpunkter lämnas, gärna senast den 25 oktober 2019, till enheten för immaterialrätt och transporträtt (Ju/L3) på adress ju.l3@regeringskansliet.se

Inledning

- Innehållet i promemorian ger inte i någon del uttryck för regeringens uppfattning om hur direktivets olika delar bör bedömas och genomföras.
- Promemorian syftar till att underlätta för er att lämna synpunkter på genomförandet

Syfte

- Skäl 61.
- Rättslig oklarhet när det gäller frågan om vissa tjänsteleverantörer ägnar sig åt upphovsrättsligt relevanta handlingar.
- Viktigt att främja utvecklingen av licensmarknaden mellan rättsinnehavare och tjänsteleverantörer.

Artikel 2.6 - Definition

- "En leverantör av en av informationssamhällets tjänster som har som huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade alster som laddats upp av dess användare och som leverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte."
- Ytterligare förtydliganden i skäl 62-63.
- Negativ" definition i andra stycket där ett antal typer av plattformar för användaruppladdat innehåll räknas upp.

Särskilda frågeställningar

- Förhållandet mellan definitionen i artikeltexten och det som sägs i skälen.
- Vad som är "huvudsyfte" är av betydelse.
- Hur ska begreppen "upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade alster" förstås i detta sammanhang?
- Är andra stycket undantag eller exemplifieringar?

Frågor

- Sidorna 6, 7 och 8 i underlaget.

Artikel 17.1 – Upphovsrättsligt ansvar

- Delningstjänster vidtar en åtgärd som innebär en överföring till allmänheten eller ett tillgängliggörande för allmänheten när den ger allmänheten tillgång till upphovsrättsskyddade verk eller andra alster som har laddats upp av användarna – De behöver därför erhålla tillstånd från rättsinnehavare som avses i artikel 3.1 och 3.2 direktiv 2001/29/EG (Infosoc).
- Ingen inverkan på begreppen överföring till allmänheten respektive tillgängliggörande för allmänheten på andra ställen i unionsrätten och inte heller påverkar det möjlig tillämpning av artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2001/29/EG på andra tjänsteleverantörer som använder upphovsrättsskyddat innehåll (skäl 64).

Särskilda frågeställningar

- Vilka förfoganden handlar det om (omfattas livesändningar)?
- Handlar det om att klargöra tillämpningen av artikel 3.1 och 3.2 i Infosoc-direktivet eller om en ny rättighet?
- Om ny rättighet, hur förhåller sig denna till ensamrätten enligt Infosoc-direktivet?
- "Skyldigheten" i andra stycket att erhålla tillstånd är endast en påminnelse?

Frågor

- Sidorna 10 och 12-13 i underlaget.

Artikel 17.2 - Licensavtalens omfattning

- De tillstånd/licenser en Delningstjänst erhåller från rättsinnehavare ska också omfatta användarnas upphovsrättsliga förfoganden, när dessa inte agerar i kommersiellt syfte eller när verksamheten inte genererar betydande intäkter.
- Skäl 69.

Särskilda frågeställningar

- En eller två överföringar/tillgängliggöranden?
- Tre möjliga sätt att genomföra?
 1. I lag ge avtal utsträckt verkan.
 2. Undantag för användare att ladda upp material som omfattas av avtal.
 3. Föreskriva att avtal ska reglera användarnas förfoganden.
- Behöver skäl 69 om användares tillstånd genomföras?

Frågor

- Sidorna 15-16 i underlaget.

Artikel 17.3 – Förhållandet till e-handelsdirektivet

- När en Delningstjänst vidtar en åtgärd som innebär en överföring till eller ett tillgängliggörande för allmänheten, enligt de villkor som fastställs i direktivet, ska den ansvarsbegränsning som fastställs i artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG inte gälla för de omständigheter som omfattas av denna artikel.
- Påverkar inte den eventuella tillämpningen av artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG på dessa tjänsteleverantörer för syften som ligger utanför det här direktivets tillämpningsområde.

- 18 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.
- Direktivet reglerar inte straffrättsligt ansvar.

Frågor

- Sida 18 i underlaget.

Artikel 17.4 – 17.8 – En ny ansvarsfrihetsreglering

- Artikel 17.4 - när det inte finns något tillstånd (att förfoga över ett visst verk eller en viss prestation) ska Delningstjänster ansvara för otillåten överföring av upphovsrättsligt skyddade verk och andra alster till allmänheten, inklusive tillgängliggörande för allmänheten, såvida inte tjänsteleverantörerna kan visa att de:
 - a) har gjort vad de har kunnat för att erhålla ett tillstånd, och
 - b) i enlighet med höga branschstandarder för god yrkessed har gjort vad de har kunnat för att säkerställa att specifika verk och andra alster för vilka rättighetshavarna har försett tjänsteleverantörerna med relevant och nödvändig information inte är tillgängliga, och under alla omständigheter

- c) efter att ha mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från rättighetshavarna har agerat snabbt för att omöjliggöra åtkomst till de underrättade verken och alstren eller avlägsna dem från sina webbplatser, och har gjort vad de har kunnat för att motverka framtida uppladdningar i enlighet med led b.

- Artikel 17.5 – vid fastställandet av om Delningstjänsten har uppfyllt sina skyldigheter enligt punkt 4, och i ljuset av proportionalitetsprincipen – ska bl.a. beaktas vilken typ av tjänst det rör sig om, tjänstens publik och omfattning samt vilken typ av verk eller andra alster som har laddats upp av användarna, men också tillgången till lämpliga och effektiva medel och vilka kostnader detta är förenat med.

Särskilda frågeställningar

- Orimligt att kräva att *allt* innehåll licensieras (led a) eller hindra att *allt* anmält innehåll blir otillgängligt (led b)?
- Kan skyldigheterna preciseras/konkretiseras ytterligare?
- Kan "best efforts" vara att inte göra någonting utöver vad som redan gäller idag (beroende av hur man ser på definitionen i artikel 2.6)?
- Är vissa Delningstjänster skyldiga att teckna vissa avtal?
- 17.4 b) och 17.7 ger uttryck för en intresseavvägning som ska göras när olika metoder bedöms?

Frågor

- Sidorna 22 och 26 i underlaget.

- Artikel 17.6 – undantag för vissa Delningstjänster som varit tillgängliga för allmänheten i unionen i mindre än tre år och vars årsomsättning är lägre än tio miljoner euro. Som utgångspunkt är det tillräckligt att dessa plattformar gör sitt bästa för att erhålla tillstånd (enligt 17.4 a) och att de agerar snabbt för att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna underrättade verk och prestationer efter att de mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från rättsinnehavarna.

- Om en sådan Delningstjänst som omfattas av undantaget har ett månatligt genomsnitt på över 5 miljoner unika besökare, beräknat på föregående kalenderår, ska de därutöver också visa att de har gjort vad de har kunnat för att motverka ytterligare uppladdningar av de underrättade verken och andra alstren från sina webbplatser.

- Artikel 17.7 – återkopplar till och begränsar hur Delningstjänsternas och rättsinnehavarnas gemensamma arbete för att hindra tillgång till olovligt material (punkt 4) i praktiken får utformas. Här stadgas att det inte får leda till att det inte går att få tillgång till verk eller andra alster som laddats upp av användare och som inte gör intrång i upphovsrätt och närstående rättigheter, inbegripet när sådana verk eller andra alster omfattas av ett undantag eller en inskränkning.

- Medlemsstaterna ska säkerställa att alla användare i alla medlemsstater kan förlita sig på vissa särskilt angivna undantag eller inskränkningar när de laddar upp och tillgängliggör innehåll som genererats av användare på onlinetjänster för delning av innehåll. Dessa undantag eller inskränkningar avser citat, kritik, recensioner samt användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte.

Särskilda frågeställningar

- De undantag/inskränkningar som nu görs obligatoriska omhändertas inte fullt ut i befintlig svensk lagstiftning.
- Kan införas endast för användning på Delningstjänster eller generellt i 2 kap. URL.

Frågor

- Sida 27 i underlaget.

- Artikel 17.8 – tillämpningen av artikel 17 ska inte leda till någon allmän övervakningsskyldighet. Delningstjänster ska förse rättsinnehavarna, på deras begäran, med adekvat information om hur deras metoder fungerar med avseende på det samarbete som avses i punkt 4 och, om licensavtal har ingåtts mellan Delningstjänsterna och rättsinnehavarna, information om användningen av det innehåll som omfattas av avtalen.

Särskilda frågeställningar

- "Allmän övervakningsskyldighet" kopplar till artikel 15 i e-handelsdirektivet (2000/31/EG) som innehåller ett förbud för medlemsstater att ålägga en tjänsteleverantör en allmän skyldighet att övervaka den information de lagrar eller en allmän skyldighet att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som tyder på olaglig verksamhet.
- Ingen ändring av begreppet synes vara avsedd.
- Endast en påminnelse till lagstiftaren?

- Information ska vara tillräckligt specifik för att säkerställa tillräcklig transparens för rättsinnehavare, utan att påverka företagshemligheter för Delningstjänsterna. Inget krav på detaljerad och individuell information för vart och ett av de verk och andra alster som pekats ut (skäl 68).
- Kan omfattningen på information som ska lämnas preciseras/konkretiseras ytterligare?
- För kollektiva förvaltningsorganisationer gäller alltjämt 9 kap. 5 § lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt?

Frågor

- Sida 28 och 29 i underlaget.

Artikel 17.9 – Tvistelösning

- Delningstjänster ska tillhandahålla en effektiv och snabb klagomåls- och avhjälpningsmekanism för användare för tvister om omöjliggörandet av åtkomst till, eller avlägsnandet av, verk eller andra alster som användare av tjänsten laddat upp.
- Rättsinnehavare, som begär att åtkomst till något av deras verk eller andra alster ska omöjliggöras eller att dessa verk och andra alster ska avlägsnas, ska vederbörligen motivera sin begäran.

- Klagomål ska vidare behandlas utan otillbörligt dröjsmål och beslut att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna uppladdat innehåll ska vara föremål för mänsklig granskning.
- Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns prövningsmekanismer som möjliggör opartisk tvistlösning utom domstol. Därutöver ska medlemsstaterna särskilt säkerställa att användarna har tillgång till domstol eller motsvarande för att hävda sin rätt att utnyttja ett undantag från eller en inskränkning i upphovsrätten eller närstående rättigheter.

- Direktivet ska inte på något sätt påverka legitim användning inom ramen för de undantag eller inskränkningar som föreskrivs i unionslagstiftningen, och det ska inte leda till identifiering av enskilda användare eller behandling av deras personuppgifter, utom i enlighet med 2002/58/EG och förordning (EU) 2016/679.
- Delningstjänster för innehåll ska i sina villkor ska informera sina användare om att de kan använda verk och andra alster inom ramen för undantag från, eller inskränkningar i, upphovsrätt och närstående rättigheter som föreskrivs i unionsrätten.

Särskilda frågeställningar

- Direktivet ger inget entydigt svar på frågan om relationen mellan användarrättigheter och Delningstjänsternas användarvillkor (förhållandet till avtalsfriheten)?
- Direktivet reglerar inte den alternativa tvistelösningen närmare (t.ex. förhållandet till användarvillkor och kostnader).

Frågor

- Sidorna 29, 31 och 32 i underlaget.

Artikel 17.10 – EU-kommissionens arbete

- EU-kommissionen ska, i samråd med medlemsstaterna, hålla dialoger mellan berörda parter för att diskutera bästa praxis för samarbetet mellan rättsinnehavare och Delningstjänster samt utfärda riktlinjer för samarbetet mellan Delningstjänster och rättsinnehavare.
- Även användarorganisationer och teknikleverantörer.
- Ett första möte är planerat till den 15 oktober 2019.
- Medlemsstaterna har möjlighet att närvara med en representant.

Frågor

- Sida 32 i underlaget.

Avslutning

Preliminära tider för möten i storgrupp

- 24 september 2019 – Övergripande överväganden artikel 17 (f.d. artikel 13)
- 22 oktober 2019 – Artikel 15 (f.d. artikel 11)
- 19 november 2019 – Fortsatta överväganden artikel 17 (f.d. artikel 13)
- 17 december 2019 – Inledande överväganden artiklarna 18-23
- 21 januari 2020 – Fortsatta överväganden artiklarna 18-23
- 18 februari 2020 – Artiklarna 3-7
- 17 mars 2020 – Artiklarna 8-14

Avslutning

Nästa möte den 22 oktober 2019 kl. 14.00

- Artikel 15
- Artikel 13, 14 och 16

Fortsatta överväganden avseende artikel 17 kan komma att flyttas till ett senare tillfälle beroende på hur EU-kommissionens arbete fortlöper.